

Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 652324
Zaaknummer: 802120

Houten, 27 juni 2023

Onderwerp:

Wijziging tarief Wmo Huishoudelijke Ondersteuning

Beslispunten:

1. De incidentele ongedekte financiële effecten van de verhoging van het tarief Wmo Huishoudelijke ondersteuning 2023 ten laste te brengen van het begrotingssaldo 2023, waardoor het begrotingsresultaat met € 74.000 verminderd wordt.
2. De structurele ongedekte financiële effecten van de verhoging van het tarief Wmo Huishoudelijke ondersteuning voor 2024 € 366.000 oplopend naar € 410.000 in 2027 ten laste van de meerjarenbegroting 2024-2027 te brengen.

Samenvatting

Wmo Huishoudelijke Ondersteuning wordt regionaal in de Lekstroom ingekocht. Het Bestuurlijk Platform Sociaal Domein Lekstroom, waar wethouders uit iedere gemeente vertegenwoordigd zijn, heeft in november 2022 opdracht gegeven tot een onafhankelijk kostprijsonderzoek voor Huishoudelijke Ondersteuning. Als gemeente moeten wij een reële prijs vaststellen die voldoet aan de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Uit het kostprijsonderzoek blijkt dat het tarief voor Huishoudelijke Ondersteuning verhoogd moet worden.

Het huidige tarief is niet toereikend. Wanneer een grote aanbieder zich terugtrekt, kunnen inwoners zonder ondersteuning komen te zitten. De kosten van verhoging van het tarief gaan ten koste van het begrotingsresultaat.

Door de regionale inkoop dient iedere gemeente tijdig (bij voorkeur voor 1 juli 2023) akkoord te gaan met de tariefverhoging. Aangezien wij dit voorstel binnen die termijn aan u willen voorleggen is een versneld traject noodzakelijk. Regionaal zal in de planning hier beter op geanticipeerd moeten worden zodat reguliere besluitvormingstrajecten gevolgd kunnen worden.

Aanleiding

In 2019 liep het inkooptraject huishoudelijke ondersteuning in de regio Lekstroom. De contracten zijn eind 2019 getekend, met als ingangsdatum 1 januari 2020. In de contracten is de wijze van indexeren opgenomen. Huishoudelijk Ondersteuning wordt geïndexeerd aan de hand van de voorlopige Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) die bekend is in november ieder jaar.

Tijdens het inkooptraject is het tarief tot stand gekomen middels de rekentool van Actiz in combinatie met een benchmark. Aanbieders zijn met dit tarief akkoord gegaan.

Tijdens de overlegtafel van de Regionale Backoffice Lekstroom, gemeenten en zorgaanbieders Huishoudelijke Ondersteuning van 15 november 2022 hebben de aanbieders aangegeven dat de destijds gebruikte parameters in de rekentool niet meer overeenkomen met de huidige werkelijkheid. Met name op de personeelsmix zien zij veranderingen, als gevolg van de arbeidsmarktkrapte. Het Bestuurlijk Platform Sociaal Domein Lekstroom (BPSDL) heeft op 8 december 2022 ingestemd met het voorstel om een onafhankelijk kostprijsonderzoek uit te laten voeren, door Berenschot. Uitkomst van het onderzoek is dat het tarief moet worden opgehoogd. Als gevolg van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) hebben gemeenten beperkte invloed op het tarief.

De structurele ongedekte financiële effecten van de verhoging van het tarief komen ten laste van de meerjarenbegroting.

Beoogd effect

De 'AMvB reële prijs Wmo 2015' regelt hoe een reële kostprijs moet worden vastgesteld. Gemeenten hebben de verplichting om tarieven vast te stellen die voldoen aan deze AMvB. Het doel van de AMvB is dat het college een reële prijs vaststelt voor diensten die in opdracht van het college aan derden wordt verleend, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten kunnen worden gewaarborgd door het gemeentebestuur en de gecontracteerde aanbieders. Hierdoor wordt het risico verkleind dat een aanbieder uitstapt en een (grote) groep inwoners geen Huishoudelijke Ondersteuning meer krijgt. Het financiële effect van de prijsverhoging moet in de begroting 2024 worden verwerkt.

Behoud zorg voor inwoners

Door aanpassing van het tarief wordt er gehoor gegeven aan de zorgen van de zorgaanbieders. Hoewel het kostprijsonderzoek expliciet voor het tarief van 2024 is uitgezet en dit ook gecommuniceerd is met de aanbieders, wordt er voor 2023 ook tegemoet gekomen in de zorgen van de aanbieders. Ondanks dat de AMvB ook in 2019 in de aanbesteding is meegenomen en de voorlopige OVA jaarlijks toegepast worden, lopen de (loonkosten-) ontwikkelingen in de markt door. We kunnen het niet nalaten hieraan tegemoet te komen om de aanbieders aan hun personeel de juiste lonen te kunnen laten betalen.

Vanwege de financiële kwetsbaarheid van aanbieders is het een reëel risico dat zij – zonder aanpassing van het tarief – de opdracht voor huishoudelijke ondersteuning teruggeven aan de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL). Zij hebben contractueel 6 maanden uittredingstermijn. Gezien de omvang van het aantal indicaties voor huishoudelijke ondersteuning in de regio én de schaarste op de arbeidsmarkt én de toenemende mate van overnames/fusies van aanbieders, wordt de markt waarin kwalitatief goede aanbieders zitten, dun. Het is zeker mogelijk dat inwoners bij uittreding van een aanbieder zonder ondersteuning komen te zitten.

Voldoen aan AMvB voor reëel tarief

De tariefsverhoging zorgt voor een rechtmatig tarief voor het product huishoudelijke ondersteuning. Jaarlijks is het tarief het belangrijkste onderwerp tijdens de overlegtafel. Ook tijdens de contractgesprekken neemt dit punt veel tijd in beslag. Door weer rechtmatige tarieven te betalen, is er tijd over om met elkaar het inhoudelijk gesprek aan te gaan. Dit is ook belangrijk om ook weer een goede en bestendige aanbesteding tegemoet te gaan met ingang van 1 januari 2025. Het uurtarief van 2023 per 1 juli 2023 wordt € 33,60 en per 1 januari 2024 wordt het € 35,84, zonder OVA-indexering.

Hoewel het Berenschot-onderzoek zich heeft gericht op het tarief van 2024, loopt het CAO VVT (verpleging, verzorging en thuiszorg) tot eind 2023. Er worden loonkostenstijgingen verwacht. Onduidelijk is of de voorlopige OVA hierin voldoende tegemoet komt. Of we tegen die tijd de loonkostenstijging opnieuw tegen het licht moeten houden, in relatie tot het tarief van 2024, is onduidelijk. Wel hebben we een onderbouwd basistarief waaruit we, waar nodig, verder kunnen redeneren.

Argumenten per beslispunt

1 en 2 Het financieel effect komt boven het effect van het algemeen delegatiebesluit.

In het algemeen delegatie besluit staat vermeld dat het beschikbaar stellen van uitvoeringsbudgetten tot 50.000 incidenteel of 25.000 structureel gemandateerd is aan het college. Aangezien het verwachte effect boven dit bedrag uitkomt, moet de raad hier een besluit over nemen, omdat het budgetrecht bij de raad ligt.

1 en 2 De nadelige financiële effecten vallen niet onder het verruimde mandaat van het college (raadsvoorstel 787558 raadsvergadering 4-4-2023)

Het raadsvoorstel met de aangepaste kaders i.v.m. hoge inflatie is alleen van toepassing op materiële budgetten. Dit is ook nog eens expliciet vastgelegd met een amendement bij het

raadsbesluit. De budgetten voor het sociaal domein vallen daardoor niet onder de aangepaste kaders.

Kanttekeningen

2 De meerjarenraming is op dit moment voor de jaren 2024 en verder negatief.

Mochten de komende circulaire van het Rijk en andere ontwikkelingen aanleiding geven tot maatregelen om de gemeentelijke financiën gezond te houden, dan gaan we met de participatie bezien welke bezuinigingen we treffen. Daarnaast betreft dit een open einderegeling en is de invloed op het gebruik beperkt.

Participatie

In december 2022 is er met de aanbieders voor Huishoudelijke Ondersteuning gesproken. En in mei 2023 is het tariefvoorstel dat nu voorligt met de zorgaanbieders besproken. Zij kunnen zich hierin vinden.

Financiën en formatie

De nieuwe tarieven zijn op basis van het onderzoek door Berenschot BV.

Nieuwe tarieven onderzoek Berenschot B.V.					*1.000
	2023	2024	2025	2026	2027
Prognose op basis van de nieuw tarief	2.680	3.139	3.327	3.517	3.517
Meerjaren prognose (1ste Berap)	2.606	2.773	2.939	3.107	3.107
Extra kosten	74	366	388	410	410

De effecten van het landelijk invoeren van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage, waarschijnlijk vanaf 2026, zijn niet in dit voorstel verwerkt. De omvang van het effect zijn nog niet in te schatten.

Het opnemen van dit financiële effect is **onvoorzien** omdat het kostprijsonderzoek nog niet beschikbaar was toen we de meerjarenprognose hebben opgesteld en derhalve nog niet verwerkt in de budgetten.

Het is **onuitstelbaar** omdat de tarieven al in juli 2023 van toepassing zijn en meerjarig doorwerken. We zijn verplicht om reële tarieven te hanteren. Als gemeente moeten wij een reële prijs vaststellen die voldoet aan de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB).

Het is **onvermijdelijk** omdat bij ongewijzigd beleid en met de huidige prognose, dit de te verwachten kosten voor de gemeente Houten zijn.

Communicatie

De tarieven Jeugdhulp en Wmo gemeente Houten worden gepubliceerd na instemming van college en raad zodat de tarieven voor iedereen inzichtelijk zijn.

Voortgang

Het college heeft ingestemd met de voorgestelde tariefsverhoging. Onder voorbehoud dat de raad instemt met de financiële effecten. In alle gemeenten van de regio Lekstroom wordt dit voorstel ter besluitvorming voorgelegd. Daarna zorgt de Regionale Backoffice Lekstroom voor de uitvoering van de aanpassing.

We merken dat het college in toenemende mate geconfronteerd wordt met urgente autonome kostenontwikkelingen die de bevoegdheid van het college (op grond van de financiële verordening) overstijgen. Dit strekt breder dan dit voorstel en noopt tot een meer fundamenteel gesprek tussen raad en college over hoe we hier in het vervolg mee om willen/moeten gaan.

Daarbij kan worden gedacht aan aanpassing van grenzen in de financiële verordening of het vooraf voorleggen van (geheime) voorstellen aan de raad om de financiële kaders voor aanbesteding of nieuwe tariefbepaling op te halen. Daarnaast zal het college in het BPSDL (Bestuurlijk Platform Sociaal Domein) aandringen op meer tijd voor besluitvorming.

Houten, 23 juni 2023

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink

G.P. Isabella

Bijlagen

-

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Rosa Molenaar

2e PoHo: Sander Bos

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 652324

gemeente Houten

Onderwerp

Wijziging tarief Wmo Huishoudelijke Ondersteuning

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 juni 2023 gelezen en besluit:

1. De incidentele ongedekte financiële effecten van de verhoging van het tarief Wmo Huishoudelijke ondersteuning 2023 ten laste te brengen van het begrotingssaldo 2023, waardoor het begrotingsresultaat met € 74.000 verminderd wordt.
2. De structurele ongedekte financiële effecten van de verhoging van het tarief Wmo Huishoudelijke ondersteuning voor 2024 € 366.000 oplopend naar € 410.000 in 2027 ten laste van de meerjarenbegroting 2024-2027 te brengen.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 6 juli 2023.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier,

C.M.S. Visser

de voorzitter,

G.P. Isabella